

مقایسه میزان شکار تله‌های فرومونی جنسی سنتتیک کرم‌گلوگاه انار

حسین فرازمند^۱ و افشین مشیری^۲۱- موسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور، farazmand@entomology.ir - ۲- حفظ نباتات گرمسار

کرم گلوگاه انار، *Ectomyelois ceratoniae* Zeller (Lep.: Pyralidae)، یکی از مهمترین آفات باغ‌های انار می‌باشد که سالیانه خسارت قابل توجهی به محصول وارد می‌کند. یکی از روش‌های مطالعه نوسانات جمعیت آفت و ردیابی آن، استفاده از فرومون جنسی سنتتیک شب‌پره کرم گلوگاه انار است. در حال حاضر انواع تجاری فرومون سنتتیک کرم گلوگاه انار تولید و روانه بازار مصرف می‌گردد. لذا در این تحقیق در طی سالهای ۱۳۸۹ لغایت ۱۳۹۰، میزان کارایی ۴ شبه فرومون جنسی سنتتیک کرم گلوگاه انار و فرومون جنسی سنتتیک کرم به در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با ۴ تکرار، در باغات انار استان تهران مورد مقایسه قرار گرفت. در طی دوره آزمایش، میزان شکار تله‌ها بطور مرتب بازدید و ثبت گردید. نتایج تجزیه و تحلیل آماری نشان داد که بیشترین و کمترین شکار تله‌های فرومون کرم گلوگاه انار، به ترتیب، مربوط به تله‌های حاوی فرومون جنسی سنتتیک شرکت آلفا (با میزان شکار ۰/۵۸ حشره نر در روز) و تله‌های حاوی فرومون جنسی سنتتیک شرکت سانتاموس (با میزان شکار ۰/۲۸ حشره نر در روز) بود. همچنین میزان شکار تله‌های حاوی فرومون جنسی سنتتیک کرم به شرکت سانتاموس، ۰/۲۳ حشره نر کرم به در روز بود. نتایج بدست آمده نشان داد که بطور کلی شبه فرومون‌های سنتتیک کرم گلوگاه انار از کارایی بالایی برخوردار نبوده، و در صورت نیاز به ردیابی و مطالعه نوسانات جمعیت، پیشنهاد می‌شود از فرمون جنسی طبیعی کرم گلوگاه انار (تله حاوی حشره ماده زنده) استفاده شود.

Comparison of synthetic pheromone traps capture for pomegranate fruit moth, *Ectomyelois ceratoniae* (Lep.: Pyralidae)

Farazmand, H.¹ and A. Moshiri²1. Iranian Research Institute of Plant Protection, Tehran, Iran, farazmand@entomology.ir 2. Plant Protection division of Garmsar, Iran

Pomegranate fruit moth (PFM), *Ectomyelois ceratoniae* (Lep.: Pyralidae), is the most important of pomegranate in Iran and other pomegranate producing countries. Every year the larvae of *E. ceratoniae* causes damage pomegranate fruits. Sex pheromone has been used for the monitoring and population dynamic of PFM. Currently, various commercial synthetic pheromones produced and sold. Two field tests, in a randomized complete block design with 5 treatments and 4 replications were carried out in 2010-2011 to evaluate the efficiencies of different synthetic sex pheromones of PFM in pomegranate orchards in Tehran region. During the tests period, regularly, were visited the traps and were recorded trap captures. The results showed that, the highest and lowest of pheromone trap captures were recorded in Alpha[®] pheromone (0.58 male moth per trap in day) and Santhamous[®] pheromone (0.28 male moth per trap in day), respectively. So, Quince moth sex pheromone trap were captured 0.23 male quince moth per trap in day. The results showed that, the use of synthetic pheromone of PFM for monitoring and studying of pest population dynamic in Tehran regions, the efficiency Alpha[®] sex pheromone was higher. Regarding to the problem for efficiency of PFM sex pheromone, its suggested to use the natural sex pheromone of PFM (with live females of this moth) for monitoring purposes.